

**Товариство з обмеженою
відповідальністю "Катерпіллар Файненшл Україна"**

**Фінансова звітність відповідно до
Міжнародних стандартів
фінансової звітності
та звіт незалежних аудиторів**

31 грудня 2018 року

Зміст

Звіт незалежних аудиторів

Фінансова звітність

Звіт про фінансовий стан	3
Звіт про сукупний дохід.....	4
Звіт про зміни капіталу	5
Звіт про рух грошових коштів	6

Примітки до фінансової звітності

1 Загальна інформація	7
2 Умови, в яких працює Компанія.....	7
3 Основні принципи облікової політики	7
4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	14
5 Запропоновані нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій	14
6 Нові положення бухгалтерського обліку	15
7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами	17
8 Грошові кошти та їх еквіваленти	19
9 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	19
10 Передоплати та інша дебіторська заборгованість	23
11 Зобов'язання за кредитами	23
12 Інші зобов'язання	25
13 Адміністративні витрати	25
14 Інші операційні доходи/(витрати)	26
15 Прибуток / (збиток) від курсових різниць, чиста сума	26
16 Податки на прибуток	26
17 Умовні та інші зобов'язання	27
18 Управління фінансовими ризиками	27
19 Управління капіталом	33
20 Справедлива вартість фінансових інструментів	34
21 Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки	35
22 Події після дати балансу	35

Звіт незалежного аудитора

Управлінському персоналу Товариства з обмеженою відповідальністю «Катерпіллар Файненшл Україна»

Звіт про аудит фінансової звітності

Наша умовно-позитивна думка

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних у розділі нашого звіту "Підстава для висловлення умовно-позитивної думки", фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Товариства з обмеженою відповідальністю «Катерпіллар Файненшл Україна» (далі – «Компанія») станом на 31 грудня 2018 року та її фінансові результати і рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Предмет аудиту

Фінансова звітність Компанії включає:

- звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2018 року ;
- звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про власний капітал за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до фінансової звітності, які включають опис основних принципів облікової політики та іншу поясннювальну інформацію.

Основа для висловлення умовно-позитивної думки

Договори фінансового лізингу Компанії, які передбачають її право на отримання дебіторської заборгованості, містять валютний опціон, який, відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», відповідає визначеню похідного фінансового інструмента і повинен відокремлюватися та оцінюватися за справедливою вартістю станом на кожну звітну дату. Станом на 31 грудня 2017 року управлінський персонал не визнав і не оцінив цей похідний фінансовий інструмент відповідно до вимог МСБО 39 «Фінансові інструменти». У нас не було можливості точно оцінити вплив цієї невідповідності з огляду на суттєвість судження, пов'язаного із визнанням та оцінкою похідного фінансового інструмента та, відповідно, потенційну необхідність коригувань прибутку за 2017 та 2018 роки, відображеного у звіті про фінансові результати.

Фінансова звітність Компанії не містить порівняльного розкриття справедливої вартості кредитів всупереч вимогам МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» станом на 31 грудня 2017 року. Ми не мали практичної змоги надати таку інформацію.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі нашого звіту "Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності".

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Компанії відповідно до Кодексу етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», які стосуються нашого аудиту фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність.

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При підготовці фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Компанію або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Управлінський персонал несе відповідальність за нагляд за процесом підготовки фінансової звітності Компанії.

Відповідальність аудитора за аudit фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення при їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів – висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки грунтуються на аудиторських

доказах, отриманих до дати нашого аудиторського звіту. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Компанія втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;

- проводимо оцінку подання фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечене їхнє достовірне подання.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з управлінським персоналом, повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

ТОВ АТР "Дроліс Водоканал Сервіс" (Аурині)

м. Київ, Україна
17 липня 2019

ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Звіт про фінансовий стан – 31 грудня 2018 року

У тисячах українських гривень	Прим.	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
АКТИВИ			
Грошові кошти та іх еквіваленти	8	39,703	25,375
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	9	778,098	873,665
Передоплати та інша дебіторська заборгованість	10	16,064	23,513
Передоплата податку на прибуток		2,192	-
Товарно-матеріальні запаси		76	536
Основні засоби		212	294
ВСЬОГО АКТИВІВ		836,345	923,383
Зобов'язання			
Зобов'язання з поточного податку на прибуток		-	30,359
Інші зобов'язання	12	34,114	28,510
Зобов'язання за кредитами	11	723,643	816,075
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		757,757	874,944
КАПІТАЛ			
Зареєстрований капітал		46	46
Накопичений прибуток		78,542	48,393
Всього капіталу		78,588	48,439
Всього зобов'язань та капіталу		836,345	923,383

Затверджено до випуску та підписано 14 липня 2019 року.

Директор Андрій Шевель
 Головний бухгалтер Зоя Іващенко

ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Звіт про сукупний дохід за 2018 рік

У тисячах українських гривень	Прим.	2018 рік	2017 рік
Процентні доходи		91,618	58,406
Процентні та комісійні витрати		(49,506)	(46,308)
Чисті процентні доходи		42,112	12,098
Вивільнення / (нарахування) резерву під очікувані кредитні збитки	9	10,549	(3,285)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом		52,661	8,813
Адміністративні витрати	13	(15,428)	(9,864)
Витрати на збут		(1,492)	(1,171)
Інші операційні доходи/(витрати), чиста сума	14	(509)	(1,086)
Фінансові доходи		1,355	3,097
Прибуток/(збиток) від курсових різниць, чиста сума		383	4,289
Прибуток до оподаткування		36,970	4,078
Витрати з податку на прибуток	16	(1,675)	(4,272)
Чистий прибуток/(збиток) за рік		35,295	(194)

ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Звіт про зміни капіталу за 2018 рік

У тисячах українських гривень	Зареєстрований капітал	Накопичений прибуток/(збиток)	Всього
Залишок на 1 січня 2017 р. (не перевірено аудитом)	46	48,587	48,633
Збиток за рік	-	(194)	(194)
Всього сукупного збитку		(194)	(194)
Залишок на 31 грудня 2017 р.	46	48,393	48,439
Запровадження МСФЗ 9 (примітка 5)		(5,146)	(5,146)
Залишок на 1 січня 2018 р.	46	43,247	43,293
Прибуток за рік	-	35,295	35,295
Всього сукупного прибутку	-	35,295	35,295
Залишок на 31 грудня 2018 р.	46	78,542	78,588

ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Звіт про рух грошових коштів за 2018 фінансовий рік

У тисячах українських гривень	Прим.	2018 р	2017 р
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані та реалізовані курсові різниці, що виникають на дебіторській заборгованості за фінансовим лізингом		180,804	150,394
Проценти сплачені	11	(43,224)	(13,766)
Надходження авансів від покупців та замовників		163,718	307,235
Надходження від продажу активів, раніше наданих у лізинг клієнтам		11,601	16,973
Витрачання на сплату авансів		(180,785)	(310,003)
Витрачання на оплату предмета лізингу		(397,425)	(620,876)
Надходження від боржників		3,312	2,185
Надходження від повернення авансів		894	1,897
Інші надходження		(312)	4,931
Затрати на персонал		(2,508)	(1,840)
ПДВ та інші податки сплачені		(7,375)	(437)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		(34,231)	(1,811)
Адміністративні та інші витрати сплачені		(1,619)	(3,380)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		(307,150)	(468,498)
Чисте (збільшення)/зменшення:			
- дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом		406,018	238,695
Чисті грошові кошти використані/(отримані) у операційній діяльності		98,868	(229,803)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Надходження від позикових коштів	11	742,065	690,062
Погашення позикових коштів	11	(821,219)	(543,739)
Чисті грошові кошти, отримані/(використані) у фінансовій діяльності		(79,154)	146,323
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(5,386)	0
Чисте зменшення грошових коштів та їх еквівалентів		14,328	(83,480)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		25,375	108,855
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року		39,703	25,375

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

---

1 Загальна інформація

Фінансова звітність ТОВ “Катерпіллар Файненшл Україна” підготовлена за 2018 фінансовий рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності для ” (далі – Компанія).

Компанія зареєстрована в Україні та є резидентом України. Товариство було внесено в реєстр осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги.

Станом на 31 грудня 2018 року і 31 грудня 2017 року Caterpillar Financial Service Corporation, та Caterpillar International Service Corporation володіють Компанією на 99% та 1%, відповідно. Ці компанії входять до корпорації Caterpillar Inc., що є фактичною контролюючою материнською компанією.

Основна діяльність. Основна діяльність Компанії – це надання фінансування покупцям техніки та запчастин до неї шляхом проведення операцій фінансового лізингу з фізичними і юридичними особами.

Юридична адреса та місце ведення діяльності. Юридична адреса Компанії: вулиця Васильківська 34, м. Київ, 03022, Україна.

Валюта представлення. Ця фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше.

2 Умови, в яких працює Компанія

Економіка України демонструє ознаки стабілізації після тривалого періоду політичної та економічної напруженості. У 2018 році темп інфляції в Україні у річному обчисленні уповільнився до 9,8% (порівняно з 13,7% у 2017 році), а ВВП показав подальше зростання на 3,3% (після зростання на 2% у 2017 році).

Національний банк України (НБУ) продовжив реалізацію політики таргетування інфляції і періодично підвищував свою основну облікову ставку з 12,5% у травні 2017 року до 18% у вересні 2018 року. Такий підхід дозволив стримувати інфляцію на рівні нижче 10%, хоча вартість внутрішнього фінансування значно зросла. НБУ дотримувався політики плаваючого валютного курсу гривні, який станом на кінець 2018 року становив 27,69 гривні за 1 долар США порівняно з 28,07 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2017 року. Серед головних факторів змінення гривні – успішне розблокування фінансування за програмою МВФ, стабільні доходи агрекспортерів, обмежена гривнева ліквідність та збільшення грошових переказів у країну від трудових мігрантів.

У грудні 2018 року Рада МВФ ухвалила 14-місячну програму кредитування для України Stand-by (SBA) у загальній сумі 3,9 мільярда доларів США. У грудні Україна вже отримала від МВФ та ЄС 2 мільярда доларів США, а також кредитні гарантії від Світового банку на суму 750 мільйонів доларів США. Затвердження програми МВФ істотно підвищує здатність України виконати її валютні зобов'язання у 2019 році, що зрештою сприятиме фінансовій та макроекономічній стабільності в країні. Очікувалось, що МВФ прийме рішення про надання наступних траншів у травні та листопаді 2019 року, яке залежатиме від успіху України у виконанні умов Меморандуму про економічну і фінансову політику, якого Україна планує дотримуватись у ході реалізації програми SBA. На дату випуску цієї фінансової звітності рішення про надання чергового траншу МВФ було відкладене.

У 2019-2020 роках Україна зобов'язана погасити значну суму державного боргу, що вимагатиме мобілізації суттєвого внутрішнього і зовнішнього фінансування у дедалі складніших умовах кредитування країн, економіка яких розвивається. У квітні 2019 року відбулися вибори президента. Крім того, в Україні в жовтні 2019 року відбудуться парламентські вибори. У контексті подвійних виборів ступінь непевності у 2019 році залишається вкрай високим. Незважаючи на певні покращення у 2018 році, остаточний результат політичної та економічної ситуації в Україні та її наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший суттєвий вплив на економіку України та бізнес Компанії.

3 Основні принципи облікової політики

Основа підготовки. Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю. Нижче описані основні принципи облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї фінансової звітності. Крім змін в обліковій політиці у результаті запровадження МСФЗ 9 і МСФЗ 15 з 1 січня 2018 року, ці принципи облікової політики застосовувались послідовно відносно всіх періодів, представлених у звітності, якщо не зазначено інше (див. Примітки 5).

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Ця фінансова звітність підготована відповідно до принципу безперервної діяльності, що передбачає безперервність операцій, реалізацію активів та виплату за зобов'язаннями в рамках звичайної діяльності Компанії.

Фінансові інструменти – основні терміни оцінки. Фінансові інструменти відображаються за амортизованою вартістю. Нижче описано цей метод оцінки.

Витрати на проведення операції – це додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або видуттям фінансового інструменту. Додаткові витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягаються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструменту мінус погашення основної суми боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відсточених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей у звіті про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструменту. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх збитків за кредитами) точно дисконтується протягом очікуваного терміну дії фінансового інструменту або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструменту. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструменту. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

Класифікація фінансових активів. Фінансові активи представлені дебіторською заборгованістю.

Дебіторська заборгованість – це непохідний фінансовий актив, що не котирується на активному ринку, з фіксованими платежами або такими, що можуть бути визначені, крім тих фінансових активів, які Компанія має намір продати у короткій перспективі.

Класифікація фінансових зобов'язань. Фінансові зобов'язання представлені зобов'язаннями за кредитами та іншими фінансовими зобов'язаннями. Вказані фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

Початкове визнання фінансових інструментів. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, понесені на здійснення операції. Справедливою вартістю фінансових інструментів при їх первісному визнанні є ціна операції. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженнем якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або метод оцінки, який у якості базових даних використовує лише дані з відкритих ринків. Після первісного визнання щодо фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю, визнається резерв під очікувані кредитні збитки, що призводить до визнання бухгалтерського збитку одразу після первісного визнання активу.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – категорії оцінки. Компанія класифікує фінансові активи за амортизованою вартістю. Класифікація та подальша оцінка боргових фінансових активів залежить від (i) бізнес-моделі Компанії для управління відповідним портфелем активів та (ii) характеристик грошових потоків за активом.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – бізнес-модель. Бізнес-модель відображає спосіб, у який Компанія управляє активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою Компанії (i) виключно отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків»), або (ii) отримання передбачених договором грошових потоків і грошових потоків, які виникають у результаті продажу активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу»).

Бізнес-модель визначається для групи активів (на рівні портфеля) на основі всіх відповідних доказів діяльності, яку Компанія має намір здійснити для досягнення цілі, встановленої для портфеля, наявного на дату оцінки. Фактори, які Компанія враховує при визначенні бізнес-моделі, включають мету і склад портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків по відповідних активах, підходи до оцінки та управління ризиками, методи оцінки доходності активів та схему виплат керівникам.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – характеристики грошових потоків. Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Компанія оцінює, чи являють собою грошові потоки виключно виплати основної суми боргу та процентів («тест на виплати основної суми боргу та процентів» або «SPPI-тест»). Фінансові активи із вбудованими похідними інструментами розглядаються у сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки по них виплатами виключно основної суми боргу та процентів. У ході такої оцінки Компанія аналізує, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базового кредитного договору, тобто проценти включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, вартості грошей у часі, інших ризиків базового кредитного договору та маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику чи волатильності, які не відповідають умовам базового кредитного договору, відповідний фінансовий актив класифікується та оцінюється за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. SPPI-тест виконується при первісному визнанні активу, а подальша переоцінка не проводиться.

Фінансові активи – рекласифікація. Фінансові інструменти рекласифікуються тільки у випадку, якщо змінюється бізнес-модель для управління цим портфелем у цілому. Рекласифікація проводиться перспективно з початку першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі. Компанія не змінювала свою бізнес-модель протягом поточного та порівняльного періодів і не здійснювала рекласифікації.

Знецінення фінансових активів – оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. На основі прогнозів Компанія оцінює очікувані кредитні збитки, пов'язані з борговими інструментами, які оцінюються за амортизованою вартістю для активів за договорами з покупцями. Компанія оцінює очікувані кредитні збитки і визнає чисті збитки від знецінення фінансових активів і активів за договорами з покупцями на кожну звітну дату. Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає: (i) об'єктивну і зважену з урахуванням імовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів, (ii) вартість грошей у часі та (iii) всю обґрунтовану і підтверджувану інформацію про минулі події, поточні умови та прогнозовані майбутні економічні умови, доступну на звітну дату без надмірних витрат і зусиль.

Боргові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю, відображаються у звіті про фінансовий стан за вирахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Компанія застосовує «триетапну» модель обліку знецінення на основі змін кредитної якості з моменту первісного визнання. Фінансовий інструмент, який не є знеціненим при первісному визнанні, класифікується як такий, що відноситься до Етапу 1. Для фінансових активів Етапу 1 очікувані кредитні збитки оцінюються за сумою, яка дорівнює частині очікуваних кредитних збитків за весь строк, що виникають внаслідок дефолтів, які можуть відбутися протягом наступних 12 місяців чи до дати погашення відповідно до договору, якщо вона настає до закінчення 12 місяців («12-місячні очікувані кредитні збитки»). Якщо Компанія ідентифікує значне підвищення кредитного ризику з моменту первісного визнання, актив переводиться в Етап 2, а очікувані кредитні збитки за цим активом оцінюються на основі очікуваних кредитних збитків за весь строк, тобто до дати погашення відповідно до договору, але з урахуванням очікуваної передоплати, якщо вона передбачена («очікувані кредитні збитки за весь строк»). Опис порядку визначення Компанією значного підвищення кредитного ризику наведений у Примітці 17. Якщо Компанія визначає, що фінансовий актив є знеціненим, актив переводиться в Етап 3, і очікувані по ньому кредитні збитки оцінюються як очікувані кредитні збитки за весь строк. Визначення Компанією кредитно-знецінених активів та визначення дефолту описані у Примітці 17. Для придбаних чи створених кредитно-знецінених фінансових активів очікувані кредитні збитки завжди оцінюються як очікувані кредитні збитки за весь строк.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи – списання. Фінансові активи списуються повністю або частково, коли Компанія вичерпала всі практичні можливості щодо їх стягнення і дійшла висновку про необґрунтованість очікувань відносно відшкодування таких активів. Списання – це подія припинення визнання. Компанія може списати фінансові активи, щодо яких ще вживаються заходи з примусового стягнення, коли Компанія намагається стягнути суми заборгованості за договором, хоча у неї немає обґрунтованих очікувань щодо їх стягнення.

Припинення визнання фінансових активів. Компанія припиняє визнання фінансових активів, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Компанія передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу, і при цьому (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Компанія не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою кошти на банківських рахунках та строкові депозити з початковим строком розміщення до трьох місяців, які можна конвертувати у відому суму готівки і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти відображаються за амортизованою вартістю, оскільки (i) вони утримуються для отримання передбачених договором грошових потоків і ці грошові потоки являють собою виключно виплати основної суми боргу та процентів та (ii) вони не віднесені у категорію оцінки за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом. У випадках, коли Компанія виступає лізингодавцем відповідно до лізингового контракту, за яким переважно всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, передаються одержувачу лізингу, активи, передані у лізинг, відображаються у складі дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом і обліковуються за поточную вартістю майбутніх лізингових платежів. Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом спочатку визнається на дату початку лізингу (дату початку терміну дії лізингу) із використанням ставки дисконтування, визначеної на дату лізингової угоди (датою лізингової угоди вважається дата підписання лізингового контракту або дата, коли сторони домовились про основні умови лізингу, залежно від того, яка дата настала раніше).

Різниця між загальною сумою такої заборгованості та її дисконтованою вартістю відображається як неотриманий фінансовий дохід. Цей дохід визнається протягом терміну лізингу із використанням методу чистих інвестицій (до оподаткування), який відображає постійну періодичну норму доходності. Додаткові витрати, безпосередньо пов'язані з організацією лізингу, включаються до первісної суми дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом, зменшуючи суму доходу, що визнається за період лізингу. Фінансові доходи від лізингу обліковуються у складі процентних доходів у прибутку чи збитку за рік.

При проведенні аналізу дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом за кредитною якістю Компанія класифікує таку заборгованість за рейтинговою шкалою на основі параметрів оцінки співвідношення кількісних та якісних показників його діяльності в минулому. Шкала рейтингів – це результат оцінки платоспроможності клієнта у буквенному вираженні. Основні кількісні показники, які Компанія застосовує для визначення рейтингів це – коефіцієнти ліквідності та платоспроможності. Якісні показники – при проведенні аналізу кредитів клієнтам: вид діяльності та його ризиковість, час існування підприємства, кредитна історія та інші.

Агрегована група А – до групи відносяться клієнти, що мають гарний фінансовий стан, не мають прострочених заборгованостей, проблем з ліквідністю, критичних складностей на ринку, не планують скорочення своєї діяльності, а також гарну кредитну історію.

Агрегована група В – до групи відносяться клієнти з середнім фінансовим станом, які мають показники діяльності, що дещо нижчі від рекомендованих.

Агрегована група С – до групи відносяться клієнти з фінансовим станом нижче середнього і мають показники нижче від рекомендованих. Як правило, у таких клієнтів може спостерігатись часткова нестача ліквідності, низька доля власного капіталу у загальних активах, низька прибутковість і таке інше.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Група D – до групи відносяться клієнти з поганим фінансовим станом. Ці клієнти можуть мати або поодинокі критичні проблеми у сферах своєї діяльності або комплекс проблем.

Група Е – нечисленна група клієнтів, до якої, як правило входять щойно створені компанії, з повною відсутністю або незначним об'ємом діяльності, показники яких важко оцінити.

Група F – група, що об'єднує клієнтів з негативними або критичним показниками, які є ризиковими. Як правило, ризиковість таких клієнтів зменшується за рахунок залучення додаткових гарантій (наприклад, платоспроможних поручителів).

Вбудовані похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти, вбудовані в інші фінансові інструменти, обліковуються разом, якщо їхні ризики та економічні характеристики тісно пов'язані з ризиками та економічними характеристиками основної угоди. Наприклад, деривативи, що вбудовані в контракти з фінансового лізингу, переоцінюються у складі фінансової дебіторської заборгованості за кожним окремим лізинговим контрактом. Такі похідні фінансові інструменти обліковуються за справедливою вартістю. Всі похідні фінансові інструменти показуються як активи, коли їхня справедлива вартість позитивна, і як зобов'язання, коли їхня справедлива вартість негативна. Зміни справедливої вартості похідних фінансових інструментів відносяться на прибуток чи збиток за рік.

Прострочення сплати лізингових платежів. У випадку прострочення оплати будь-якого лізингового платежу, контрагенту Компанії нараховується пеня на фактичну суму заборгованості на кожний окремий період нарахування в розмірі, що не перевищує подвійної облікової ставки Національного банку України (що діяла у період, за який сплачується пеня).

Передоплати. Передоплати обліковуються за первісною вартістю мінус резерв на знецінення. Передоплата відноситься до категорії довгострокової, якщо товари чи послуги, за які надана передоплата, будуть отримані через один рік або пізніше, або якщо передоплата стосується активу, який при початковому визнанні буде включений до категорії необоротних активів. Передоплати, здійснені з метою придбання активу, включаються до балансової вартості активу після того, як Компанія отримала контроль над цим активом і якщо існує ймовірність того, що Компанія отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з таким активом.

Інші передоплати списуються на прибуток чи збиток після отримання товарів або послуг, за які вони були здійснені. Якщо існує свідчення того, що активи, товари чи послуги, за які була здійснена передоплата, не будуть отримані, балансова вартість передоплати зменшується належним чином і відповідний збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку.

Витрати майбутніх періодів. До витрат майбутніх періодів відносяться витрати на страхування техніки, наданої у фінансову оренду. Витрати майбутніх періодів обліковуються за первісною вартістю та списуються до інших операційних доходів/(витрат) рівними частинами протягом терміну дії страхового контракту.

Операційний лізинг – Компанія як одержувач лізингу. У випадках, коли Компанія виступає одержувачем лізингу в межах оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються лізингодавцем Компанії, загальна suma лізингових платежів включається до складу прибутку чи збитку за рік рівними частинами протягом строку лізингу. Строк лізингу – це строк дії укладеного одержувачем лізингу договору про нескасовуваний лізинг активу, а також будь-який подальший строк після закінчення строку дії договору, протягом якого одержувач лізингу може, на свій власний розсуд, продовжувати лізинг цього активу, здійснюючи чи не здійснюючи лізингові платежі, тоді як у момент початку лізингу існує об'єктивна впевненість у тому, що одержувач лізингу має намір реалізувати своє право лізингу.

Товарно-матеріальні запаси. Товарно-матеріальні запаси включають технічні засоби, придбані для лізингу та технічні засоби, вилучені у клієнтів для розрахунку за простроченою дебіторською заборгованістю за фінансовим лізингом. Товарно-матеріальні запаси обліковуються за первісною вартістю або чистою вартістю реалізації залежно від того, яка з цих сум менша. Вартість товарно-матеріальних запасів визначається за ідентифікованою вартістю. Первісна вартість товарно-матеріальних запасів включає ціну придбання, імпортні мита та інші податки (крім тих податків, які у подальшому організація відшкодує у податкових органів), витрати на транспортування і оформлення та інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням готової продукції, крім торгових знижок, бонусів та інших подібних статей.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Чиста вартість реалізації – це розрахункова ціна реалізації у ході нормального ведення бізнесу за вирахуванням оціночних витрат на доведення запасів до завершеного стану та витрат на збут. Технічні засоби, отримані після припинення фінансового лізингу для розрахунку за простроченою дебіторською заборгованістю, спочатку визнаються за вартістю існуючого залишку заборгованості за предметом лізингу у момент їх вилучення та включаються до складу товарно-матеріальних запасів, оскільки

Компанія планує відшкодувати вартість цих активів за рахунок продажу, а у подальшому переоцінюються та обліковуються відповідно до облікової політики цих категорій активів.

Станом на 31 грудня 2018 року залишкова балансова вартість технічних засобів, що перейшли у власність Компанії, становила 76 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року: 536 тисяч гривень).

Податки на прибуток. У цій фінансовій звітності податки на прибуток показані відповідно до вимог законодавства, яке діяло або фактично було введене в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам стосовно оподатковуваного прибутку за поточний та попередні періоди. Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання, яке не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній.

Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи та зобов'язання було згорнуто лише по окремих компаніях Компанії. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність отримання оподатковуваного прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Податок на додану вартість. Вихідний ПДВ при продажі товарів та послуг обліковується у момент отримання товарів або послуг клієнтом або у момент надходження платежу від клієнта, залежно від того, що відбувається раніше. Вихідний ПДВ при здійсненні операцій фінансового лізингу формується виключно в момент передачі об'єкта фінансового лізингу на повну вартість об'єкта лізингу.

Вихідний ПДВ обліковується таким чином: право на податковий кредит із вхідного ПДВ при закупівлях виникає у момент отримання накладної з ПДВ, яка складається в момент надходження оплати постачальнику або в момент отримання товарів або послуг, залежно від того, що відбувається раніше.

У тих випадках, коли під очікувані кредитні збитки від дебіторської заборгованості був створений резерв, збиток від знецінення обліковується за валовою сумою заборгованості, включаючи ПДВ.

Капітал. Власний капітал відображений в номінальній сумі частки, внесеної та сплаченої засновником Товариства. Розмір власного капіталу відповідає встановленому в статуті Товариства.

Зобов'язання за кредитами. Позикові кошти спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, понесених на здійснення операції, а в подальшому обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки. Різниця між чистою сумою надходжень та вартістю погашення визнається у складі прибутку чи збитку протягом строку, на який були залучені позикові кошти, з використанням методу ефективної процентної ставки.

Інші зобов'язання. Інші зобов'язання складаються з кредиторської заборгованості за основною діяльністю та іншої кредиторської заборгованості, які визнаються, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою. У подальшому вони переоцінюються за амортизованою вартістю із

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

---

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

використанням методу ефективної процентної ставки. Амортизована вартість розраховується з урахуванням витрат на проведення операції, а також усіх премій та дисконтів при розрахунку. Резерви зобов'язань та відрахувань у складі зобов'язань – це зобов'язання не фінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Резерви відображаються у фінансовій звітності, коли Компанія має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що погашення такого зобов'язання потребуватиме відтоку

ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем впевненості.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою Компанії є національна валюта України – українська гривня.

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту Компанії за офіційним обмінним курсом Національного банку України (НБУ) станом на кінець відповідного звітного періоду. Прибутки і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональній валюті Компанії за офіційними обмінними курсами НБУ на кінець року, відображаються у складі прибутку чи збитку за рік як прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти. Перерахунок за курсами на кінець року не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю.

Станом на 31 грудня 2018 року основний курс обміну, що застосовувався для перерахунку сум в іноземній валюти, був таким:

	31 грудня 2018 р., гривень	31 грудня 2017 р., гривень
1 долар США	27.69	28.07
1 євро	31.71	33.50

Винагороди працівникам. Компанія сплачує передбачений законодавством єдиний соціальний внесок до Офісу великих платників податків Державної фіiscalної служби, на території якої здійснюється більшість її операцій, на користь своїх українських працівників. Внески розраховуються як процент від поточної валової суми заробітної плати та відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Витрати на заробітну плату, єдиний соціальний внесок до Державного пенсійного фонду України, оплачувані річні відпустки, лікарняні та премії нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавалися працівниками Компанії.

Визнання доходів. Доходи визнаються у разі, якщо їх суму можна визначити з достатнім рівнем точності та існує імовірність отримання Компанією майбутніх економічних вигод. Доходи оцінюються за справедливою вартістю отриманої винагороди або комп'єктів, що повинні бути отримані.

Процентні та подібні доходи

Процентні та подібні доходи від дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом визнаються на пропорційно-часовій основі з використанням методу ефективної процентної ставки. При розрахунку враховуються всі договірні умови фінансового інструменту (наприклад, можливості передоплати) та включаються винагороди або додаткові витрати, які безпосередньо пов'язані з інструментом і є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, а не майбутніми кредитними збитками.

Визнання витрат. Витрати обліковуються за методом нарахування. Собівартість реалізованої продукції включає закупочні ціни, транспортні витрати, комісійні, пов'язані з договорами поставки, та інші відповідні витрати.

Презентація доходів та витрат від продажу товарно-матеріальних запасів. Доходи та витрати від продажу товарно-матеріальних запасів відображаються у складі інших операційних доходів/(витрат) на нетто-основі.

**ТОВ "Катерпіллар Файненшил Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

---

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувалися при застосуванні облікової політики

Компанія використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно оцінюються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Компанії також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року наведені нижче.

Збитки від знецінення дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом. Оцінка очікуваних кредитних збитків – це суттєва оцінка, яка передбачає визначення методології оцінки, моделей та вхідних параметрів. Методологія оцінки очікуваних кредитних збитків докладно описана у Примітці 18. Наступні компоненти мають значний вплив на оціночний резерв під кредитні збитки: визначення дефолту, значне підвищення кредитного ризику, ймовірність дефолту, заборгованість на момент дефолту і розмір збитку в разі дефолту, а також моделі макроекономічних сценаріїв. Компанія регулярно аналізує та перевіряє коректність моделей і вхідних параметрів для зменшення різниці між оцінкою очікуваного кредитного збитку та фактичним кредитним збитком.

Збільшення або зменшення оцінки ймовірності дефолту на 10% станом на 31 грудня 2018 року призвело б до збільшення або зменшення загальної суми оціночного резерву під очікувані кредитні збитки на 224 тисяч гри�ень. Збільшення або зменшення оцінки збитку в разі дефолту (LGD) на 10% станом на 31 грудня 2018 року призвело б до збільшення або зменшення загальної суми оціночного резерву під очікувані кредитні збитки на 657 тисяч гри�ень.

Позики. У ході звичайної діяльності Компанія здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій із непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки для наданих позик. Умови операцій з пов'язаними сторонами описані у Примітці 8.

Визнання відстроченого податкового активу. На 31 грудня 2018 року Компанія не визнавала відстрочений актив з податку на прибуток в сумі 8 527 тисяч гри�ень викходячи з оцінок керівництвом майбутнього оподатковуваного доходу, утилізації накопичених податкових збитків та діяльності Компанії на ринку протягом наступних років (31 грудня 2017 року: 14 069 тисяч гри�ень).

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій

Запровадження МСФЗ 15 «Виручка за договорами з покупцями». Компанія застосувала спрощений метод переходу на МСФЗ 15 і практичний виняток, передбачений для спрощеного методу переходу. Компанія застосовує МСФЗ 15 ретроспективно тільки для договорів, які не завершенні станом на дату первісного застосування (1 січня 2018 року). Запровадження МСФЗ 15 не мало значного впливу на фінансову звітність компанії.

Запровадження МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». Компанія запровадила МСФЗ «Фінансові інструменти» з 1 січня 2018 року. Компанія вирішила не трансформувати порівняльні дані та визнала коригування балансової вартості фінансових активів і зобов'язань у складі вхідного залишку нерозподіленого прибутку станом на дату первісного застосування стандарту, тобто на 1 січня 2018 року. Відповідно, переглянуті вимоги МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації" були застосовані виключно відносно поточного періоду. Розкриття порівняльного періоду повторюють розкриття попереднього року.

Основні принципи нової облікової політики, застосованої у поточному періоді, описані у Примітці 3.

У поданій нижче таблиці показана звірка балансової вартості кожного класу фінансових активів за попередніми категоріями оцінки відповідно до МСБО 39 з їх новими категоріями оцінки, прийнятими при переході на МСФЗ 9 на 1 січня 2018 року.

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій (продовження)

				Вплив запровадження МСФЗ 9	
		Категорія оцінки		Переоцінка	
У тисячах гривень	МСБО 39	МСФЗ 9	Балансова вартість за МСБО 39 на 31 грудня 2017 р.	Очікувані кредитні збитки (ОКЗ)	Балансова вартість за МСФЗ 9 на 01 січня 2018 р.
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом («ДЗ»)	Кредити та ДЗ	За аморт. вартістю	873,665	(5,146)	868,519
Всього фінансових активів			873,665	(5,146)	868,519

Усі класи грошових фінансових активів, описаних у таблиці вище, були рекласифіковані з категорії оцінки "Кредити та дебіторська заборгованість" за МСБО 39 у категорію оцінки за амортизованою вартістю відповідно до МСФЗ 9 на дату переходу на цей стандарт.

Оцінка очікуваних кредитних збитків – це суттєва оцінка, яка передбачає визначення методології оцінки, моделей та вхідних параметрів. Методологія оцінки очікуваних кредитних збитків докладно описана у Примітці 18. Наступні компоненти мають значний вплив на оціночний резерв під кредитні збитки: визначення дефолту, значне підвищення кредитного ризику, ймовірність дефолту, заборгованість на момент дефолту і розмір збитку в разі дефолту, а також моделі макроекономічних сценаріїв. Компанія регулярно аналізує та перевіряє коректність моделей і вхідних параметрів для зменшення різниці між оцінкою очікуваного кредитного збитку та фактичним кредитним збитком.

Очікувані кредитні збитки за грошовими коштами та їх еквівалентами були несуттєвими.

У зв'язку із запровадженням МСФЗ 9 не було змін у фінансових зобов'язаннях.

6 Нові положення бухгалтерського обліку

Були опубліковані окремі нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Компанією у річних періодах, починаючи з 1 січня 2019 року та пізніших періодах. Компанія не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

МСФЗ 16 "Оренда" (опублікований 13 січня 2016 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2019 року або після цієї дати). Новий стандарт визначає принципи визнання, оцінки та розкриття інформації у звітності щодо операцій оренди. Всі договори оренди призводять до отримання орендарем права користування активом з моменту початку дії договору оренди, а також до отримання фінансування, якщо орендні платежі здійснюються протягом певного періоду часу. Відповідно, МСФЗ 16 скасовує класифікацію оренди як операційної чи фінансової, як це передбачено МСБО 17, натомість, вводить єдину модель обліку операцій оренди для орендарів. Орендарі повинні будуть визнавати: (а) активи і зобов'язання щодо всіх договорів оренди з терміном дії понад 12 місяців, за винятком випадків, коли вартість об'єкта оренди є незначною; і (б) амортизацію об'єктів оренди окремо від процентів за орендними зобов'язаннями у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід. Щодо обліку оренди в орендодавця, МСФЗ 16, по суті, зберігає вимоги до обліку, передбачені МСБО 17. Таким чином, орендодавець продовжує класифікувати договори оренди в якості операційної чи фінансової оренди і, відповідно, по-різному відображати їх у звітності.

Компанія вирішила застосувати стандарт з дати його обов'язкового застосування 1 січня 2019 року, використовуючи модифікований ретроспективний метод без трансформації порівняльних показників. Активи у формі права користування орендованою нерухомістю оцінюються при переході так, якби нові

**ТОВ "Катерпіллар Файненшил Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

---

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

правила застосовувалися завжди. Всі інші активи у формі права користування оцінюються за сумою зобов'язання з оренди на дату застосування стандарту (з коригуванням на суму всіх авансів або нарахованих витрат).

Компанія передбачає визнати активи у формі права користування та зобов'язання з оренди в сумі близько 660 тисяч гривень станом на 1 січня 2019 року (після коригувань на передоплату і нараховані орендні платежі, визнаних станом на 31 грудня 2018 року). Компанія не передбачає суттевого впливу на визнання відстроченого податку у зв'язку із запровадженням МСФЗ 16 на дату переходу на цей стандарт.

КІМФЗ 23 "Невизначеність при обліку податку на прибуток" (опублікована 7 червня 2017 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2019 року або після цієї дати). МСБО 12 містить керівництво з обліку поточного і відстроченого податку, проте не містить рекомендацій, як відображати вплив невизначеності. В інтерпретації уточнюється, як застосовувати вимоги до визнання та оцінки в МСБО 12 за наявності невизначеності щодо обліку податку на прибуток. Організація повинна вирішити, чи розглядати кожний випадок невизначеності податкового обліку окремо або разом з одним чи кількома іншими випадками невизначеності, залежно від того, який підхід дозволяє найкраще спрогнозувати розв'язання невизначеності. Організація повинна робити припущення про те, що податкові органи проводитимуть перевірку сум, які вони мають право перевіряти, і у ході проведення перевірки матимуть досконалі знання щодо всієї відповідної інформації.

Якщо організація доходить висновку про малоймовірність прийняття податковими органами рішення з конкретного питання, щодо якого існує невизначеність при обліку податку, наслідки невизначеності відображеніться при визначенні відповідного оподатковуваного прибутку чи збитку, податкових баз, невикористаних податкових збитків, невикористаних податкових пільг чи податкових ставок шляхом використання найбільш імовірної суми або очікуваної суми, залежно від того, який метод організація вважає найбільш прийнятним для прогнозування розв'язання невизначеності. Організація відобразить ефект зміни фактів та обставин чи появи нової інформації, яка впливає на судження та оціночні розрахунки, використання яких вимагається інтерпретацією як зміна облікових оцінок. Приклади змін фактів та обставин чи нової інформації, яка може привести до перегляду судження або оціночного розрахунку, включають, серед іншого, перевірки чи дії податкових органів, зміни правил, встановлених податковими органами, або закінчення строку дії права податкових органів на перевірку чи повторну перевірку конкретного питання, пов'язаного з обліком податку на прибуток. Відсутність згоди чи незгода податкових органів з окремим рішенням з конкретного питання, пов'язаного з обліком податку на прибуток, за відсутності інших фактів, скоріше за все, не являтиме собою зміну фактів чи обставин або нову інформацію, яка впливає на судження та оціночні розрахунки відповідно до цієї інтерпретації.

Характеристики передоплати з від'ємною компенсацією – зміни МСФЗ 9 (опубліковані 12 жовтня 2017 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2019 року або після цієї дати). Ці зміни дозволяють оцінити за амортизованою вартістю окремі кредити і боргові цінні папери, які можуть бути погашені в сумі нижче амортизованої вартості, наприклад, за справедливою вартістю або за вартістю, яка включає обґрунтовану компенсацію, що підлягає сплаті позичальніку, яка дорівнює приведеній вартості ефекту збільшення ринкової процентної ставки протягом строку інструмента, що залишився. Крім того, текст, додатково включений до розділу стандарту «Підстава для висновку», знову підтверджує чинне керівництво в МСФЗ 9 про те, що модифікації чи обміни окремих фінансових зобов'язань, оцінених за амортизованою вартістю, які не призводять до припинення визнання, призведуть до виникнення прибутку або збитку у складі прибутку чи збитку. Таким чином, у більшості випадків організації, які звітують, не зможуть переглянути ефективну процентну ставку на строк дії кредиту, що залишився, щоб уникнути впливу на прибуток чи збиток після модифікації умов кредиту.

Зміни Концептуальної основи фінансової звітності (опубліковані 29 березня 2018 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати). Концептуальна основа фінансової звітності у новій редакції містить новий розділ про оцінку, рекомендації щодо відображення у звітності фінансових результатів, уdosконалені визначення та рекомендації (зокрема, визначення зобов'язання) і роз'яснення таких важливих питань, як функції управління, обачливість та невизначеність оцінки у ході підготовки фінансової звітності.

Визначення бізнесу – зміни МСФЗ 3 (опубліковані 22 жовтня 2018 року і вступають у силу для угод придбання з початку річного періоду, який починається з 1 січня 2020 року або після цієї дати). Ці зміни запроваджують переглянуте визначення бізнесу. Бізнес

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

складається із внесків і суттєвих процесів, які у сукупності формують здатність створювати віддачу. Нове керівництво визначає систему, яка дозволяє визначити наявність внеску і суттєвого процесу, у тому числі для компаній, які знаходяться на ранніх етапах розвитку і ще не отримали віддачу. У разі відсутності віддачі, для того щоб підприємство вважалося бізнесом, має бути наявним організований трудовий колектив. Визначення терміну «віддача» звужується, щоб зосередити увагу на товарах і послугах, які надаються клієнтам, на формуванні інвестиційного доходу та інших доходів, при цьому виключаються результати у формі скорочення витрат та інших економічних вигод. Крім того, наразі більше не потрібно оцінювати спроможність учасників ринку замінити відсутні елементи чи інтегрувати придбану діяльність і активи. Організація може застосувати «тест на концентрацію». Придбані активи не вважатимуться бізнесом, якщо практично вся справедлива вартість придбаних валових активів сконцентрована в одному активі (або групі аналогічних активів). Ці зміни є перспективними, і Компанія застосує їх та оцінить їхній вплив з 1 січня 2020 року.

Визначення суттєвості – зміни МСБО 1 та МСБО 8 (опубліковані 31 жовтня 2018 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати). Ці зміни уточнюють визначення суттєвості та застосування цього поняття завдяки включені рекомендацій щодо визначення, які раніше були наведені в інших стандартах МСФЗ. Крім того, були допрацьовані пояснення до цього визначення. Зміни також забезпечують послідовність використання визначення суттєвості в усіх стандартах МСФЗ. Інформація вважається суттєвою, якщо обґрунтовано очікується, що її пропуск, викривлення або складність її розуміння може вплинути на рішення, які приймають основні користувачі фінансової звітності загального призначення на основі такої фінансової звітності, яка відображає фінансову інформацію про конкретну організацію, що звітує. Наразі Компанія оцінює вплив цих змін на її фінансову звітність.

Усі інші нові стандарти та інтерпретації, які не зазначені вище, не матимуть впливу на фінансову звітність Компанії. Якщо інше не зазначено вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та інтерпретацій фінансову звітність Компанії.

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна з них має можливість контролювати іншу, або може мати суттєвий вплив чи здійснювати спільний контроль іншої сторони при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

Станом на 31 грудня 2018 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

У тисячах українських гривень	Безпосередня материнська компанія	Компанії під спільним контролем
Зобов'язання за кредитами:		
1) кредитна лінія (процентна ставка за договором: 4.87 %)	-	263,027
4) кредитна лінія (процентна ставка за договором: 4.52 %)	-	145,747
2) кредитна лінія (процентна ставка за договором: 5.14 %)	-	76,297
5) кредитна лінія (процентна ставка за договором: 5.75 %)	-	63,724
3) кредитна лінія (процентна ставка за договором: 2.33 %)	-	56,483
Інші зобов'язання	317	-

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

У тисячах українських гривень	Безпосередня материнська компанія	Компанії під спільним контролем
Зобов'язання за кредитами:		
1) кредитна лінія (процентна ставка за договором: 1m EURIBOR + 0.5 %)	-	6,104
2) кредит (процентна ставка за договором: USD Ice Libor+0.5%)	-	231,272
3) кредит (процентна ставка за договором: 2.33 %)	-	146,593
4) кредит (процентна ставка за договором: 4.52 %)	-	391,698
Інші зобов'язання	248	-
Передоплати та інша дебіторська заборгованість	-	93

Нижче наведено статті доходів та витрат по операціях з пов'язаними сторонами за 2018 рік:

У тисячах українських гривень	Безпосередня материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані особи
Процентні витрати	-	(36,246)	-
Доходи від маркетингових послуг	-	1,483	-
Витрати на послуги	(982)	-	-
Інші витрати	-	-	(135)

Нижче наведено статті доходів та витрат по операціях з пов'язаними сторонами за 2017 рік:

У тисячах українських гривень	Безпосередня материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані особи
Доходи від маркетингових послуг	-	1,401	-
Процентні витрати	-	(44,885)	-
Витрати на послуги	(1,277)	-	(3)
Інші витрати	-	-	(153)

У 2018 році загальна сума винагороди основному управлінському персоналу склала 2,065 тисячі гривень (у 2017 році – 1,582 тисячі гривень).

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

8 Грошові кошти та їх еквіваленти

Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року залишки грошових коштів на банківських рахунках та строкові депозити були деноміновані в гривні, доларах США та євро.

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Кошти на банківських рахунках		
Українські гривні	27,660	25,373
Долари США	43	1
Євро	-	1
Стратегічні депозити з початковим строком розміщення до трьох місяців		
Українські гривні	12,000	-
Всього	39,703	25,375

Кредитна якість залишків грошових коштів на банківських рахунках та строкових депозитів на основі рейтингу Fitch виглядає наступним чином:

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
- без рейтингу (дочірній банк BNP Paribas; ING Bank N.V.; Citigroup Inc.)	39,703	25,375
Всього	39,703	25,375

9 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом

Нижче показано дебіторську заборгованість за фінансовим лізингом (загальна сума інвестицій у лізинг) та її поточну вартість:

У тисячах українських гривень	До погашення протягом 1 року	До погашення протягом 1-5 років	Всього
Дебіторська заборгованість за платежами з фінансового лізингу на 31 грудня 2018 р.			
Неотриманий фінансовий дохід	433,849	466,144	899,993
Резерв на покриття збитків від знецінення	(62,934)	(52,394)	(115,328)
Поточна вартість дебіторської заборгованості за платежами з фінансового лізингу на 31 грудня 2018 р.	366,684	411,414	778,098
Дебіторська заборгованість за платежами з фінансового лізингу на 31 грудня 2017 р.			
Неотриманий фінансовий дохід	481,959	533,661	1,015,620
Резерв на покриття збитків від знецінення	(63,896)	(62,081)	(125,977)
Поточна вартість дебіторської заборгованості за платежами з фінансового лізингу на 31 грудня 2017 р.	402,085	471,580	873,665

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

9 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (продовження)

Вся дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом стосується лізингу технічних засобів.

У таблиці далі наведено аналіз кредитного ризику по дебіторській заборгованості за фінансовим лізингом. У таблиці нижче балансова вартість дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом на 31 грудня 2018 року також відображає максимальний кредитний ризик, на який Компанія наражається за цими активами.

У тисячах гривень	Етап 1 (ОКЗ за 12 місяців)	Етап 2 (ОКЗ за весь строк при значному підвищенні кредитного ризику)	Етап 3 (ОКЗ за весь строк за кредитно-знеці- неними активами)	Всього
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом				
- рейтинг В	11,949	-	1,966	13,915
- рейтинг С	126,894	-	570	127,464
- рейтинг D	47,612	245	8,851	56,708
- рейтинг E	393,512	34,592	41,435	469,539
- рейтинг F	65,748	48,974	1,561	116,283
Без рейтингу	756			756
Валова балансова вартість				
	646,471	83,811	54,383	784,665
Оціночний резерв під кредитні збитки				
	(2,077)	(162)	(4,328)	(6,567)
Балансова вартість				
	644,394	83,649	50,055	778,098

Основний фактор, який враховує Компанія при визначенні того, чи є сума дебіторської заборгованості знеціненою, – це її прострочений статус. У таблиці нижче представлені зміни оціночного резерву під кредитні збитки та валової амортизованої вартості дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом.

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

9 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (продовження)

	Опіочний резерв під кредитні збитки			Валова балансова вартість		
	Етап 1 (ОКЗ за весь строк при значному підвищенні кредитного ризику)	Етап 2 (ОКЗ за весь строк за кредитно-знеціненнями активами)	Етап 3 (ОКЗ за весь строк за кредитно-знеціненнями активами)	Етап 1 (ОКЗ за весь строк при значному підвищенні кредитного ризику)	Етап 2 (ОКЗ за весь строк за кредитно-знеціненнями активами)	Етап 3 (ОКЗ за весь строк за кредитно-знеціненнями активами)
У тисячах гривень				Всього		Всього
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом						
На 1 січня 2018 р, базуючись на МСБО 39				(15,978)		889,643
Ефект переходу на МСФЗ 9				(5,146)		
На 1 січня 2018 р, базуючись на МСФЗ 9	(3,602)	(3,281)	(14,241)	(21,124)	613,340	217,519
Переведення:						
- в очікувані кредитні збитки за весь строк інструменту (з Етапу 1 до Етапу 2)	167	(214)	-	(47)	(23,781)	23,781
- у кредитно-знецінені активи (з Етапу 1 та Етапу 2 до Етапу 3)	483	70	(3,185)	(2,632)	(13,228)	(42,955)
- в очікувані кредитні збитки за 12 місяців (з Етапу 2 та Етапу 3 до Етапу 1)	-	-	-	-	820	(820)
- в очікувані кредитні збитки за весь строк при значному підвищенні кредитного ризику (з Етапу 3 до Етапу 2)	-	(50)	3,735	3,685	-	14,924
Нові створені або придбані інструменти	(1,838)	-	-	(1,838)	291,139	-
Зміни суми нарахованих процентів та виплати за дебіторською заборгованістю	2,713	3,313	5,355	11,381	(221,819)	(128,638)
Всього змін, що мають вплив на відрахування до опіочного резерву під кредитні збитки за період	1,525	3,119	5,905	10,549	33,131	(133,708)
Списано протягом 2018 року				4,008	4,008	
						(4,008)
На 31 грудня 2018 р, базуючись на МСФЗ 9	(2,077)	(162)	(4,328)	(6,567)	646,471	83,811
Далі показані зміни у сумі резерву на знецінення дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом у 2017 році:						
У тисячах українських гривень						2017 рік
Резерв на знецінення на 1 січня (не перевірено аудитом)						12,693
Донарахування резерву протягом року						3,285
Суми, списані протягом року як безнадійні						-
Резерв на знецінення на 31 грудня						15,978

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

9 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (продовження)

Далі наведено аналіз дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

У тисячах гривень	2017 рік
<i>Не прострочена та не знецінена заборгованість</i>	
- рейтинг В	25,544
- рейтинг С	81,535
- рейтинг D	50,254
- рейтинг Е	178,363
- рейтинг F	518,043
Всього не простроченої та не знеціненої заборгованості	853,739
<i>Не прострочена але знецінена заборгованість</i>	<i>14,800</i>
Всього не простроченої але знеціненої заборгованості	14,800
<i>Прострочена та не знецінена заборгованість</i>	
- прострочені від 30 до 90 днів	4,277
- прострочені більше ніж 90 днів	2,903
Всього простроченої та не знеціненої заборгованості	7,180
<i>Прострочена та знецінена заборгованість</i>	<i>284</i>
- прострочені від 30 до 90 днів	284
- прострочені більше ніж 90 днів	13,640
Всього простроченої та знеціненої заборгованості	13,924
Мінус резерв на знецінення	(15,978)
Всього дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом	873,665

Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом фактично забезпечена активами у лізингу, оскільки право на актив переходить до Компанії у разі порушення контрагентом зобов'язань за договором.

Фінансовий вплив активів, утримуваних в якості забезпечення, показаний шляхом окремого розкриття вартості забезпечення для (i) дебіторської заборгованості, забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості якої дорівнюють або перевищують балансову вартість такої дебіторської заборгованості ("активи з надлишковим забезпеченням"), та (ii) дебіторської заборгованості, забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості якої менше балансової вартості такої дебіторської заборгованості ("активи з недостатнім забезпеченням").

ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року

9 Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (продовження)

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2018 року:

У тисячах гривень	Активи з надлишковим забезпеченням		Активи з недостатнім забезпеченням	
	Балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення	Балансова вартість активів	Справедлива вартість забезпечення
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, забезпечена:				
- технічні засоби	590,364	897,385	187,734	147,623

Компанія отримала технічні засоби, розірвавши договори про фінансовий лізинг із контрагентами, які порушили свої договірні зобов'язання переважно внаслідок прострочення лізингових платежів. Станом на 31 грудня 2018 року залишка балансова вартість такого обладнання, що перейшло у власність Компанії, у сумі 76 тисяч гривень (у 2017 році - 536 тисяч гривень).

Компанія оцінила справедливу вартість опціону в сумі 441 тисяча гривень за моделью Блека-Шольца для оцінки вартості опціонів і визнала її у складі дебіторської заборгованості з фінансового лізингу. У ході проведення оцінки за цим методом керівництво застосувало наступні ключові розрахунки та судження:

	31/12/2018 р. – дол. США	31/12/2018 р. – євро
Волатильність	14,76%	17,67%
Безризикова ставка (1 рік / 5 років)	2,57% / 2,56%	-0,64% / -0,3%

Нижче показано аналіз чутливості справедливої вартості опціону до змін в основних припущеннях:

У тисячах гривень	31/12/2018 р. – дол. США	31/12/2018 р. – євро
Зростання / зниження волатильності на 1 п.п.	273/(205)	12/(10)
Збільшення / зменшення безризикової ставки на 1 п.п.	179/(136)	9/(7)

В основі наведеного вище аналізу чутливості – зміна в одному припущенні при незмінності всіх інших припущень. На практиці така ситуація є малоямовірною, і зміни у певних припущеннях можуть корелюватися.

10 Передоплати та інша дебіторська заборгованість

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Аванси за технічні засоби для передачі в лізинг та послуги видані	10,625	17,308
Витрати майбутніх періодів	4,890	5,051
Інша дебіторська заборгованість	549	1,154
Всього передоплат та іншої дебіторської заборгованості	16,064	23,513

11 Зобов'язання за кредитами

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Строкові кредити	723,643	809,971
Кредитні лінії	-	6,104
Всього зобов'язань	723,643	816,075

**ТОВ "Камерпіллар Файненшил Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

11 Зобов'язання за кредитами (продовження)

Зобовязання компанії були деноміновані в наступних валютах:

<u>У тисячах українських гривень</u>	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Зобов'язання деноміновані в:		
- долар США	605,277	769,562
- українська гривня	118,366	40,409
- євро	-	6,104
Всього зобов'язань	723,643	816,075

У таблиці нижче наведено аналіз чистого боргу та рухів зобов'язань в групі виходячи з фінансової діяльності за кожний період відповідно.

Предмети цих зобов'язань – це ті, які відображаються як фінансування у звіті про рух грошових коштів.

<u>У тисячах українських гривень</u>	Кредити	Кредитні лінії	Всього
Залишкова вартість на 31 грудня 2016 р. (не перевірено аудитом)	280,711	332,236	612,947
Надходження позикових коштів	690,062	-	690,062
Погашення позикових коштів	(199,363)	(344,376)	(543,739)
Сплата відсотків	(9,692)	(4,074)	(13,766)
Нарахування відсотків	20,092	26,216	46,308
Вплив зміни валютного курсу	28,161	(3,898)	24,263
Залишкова вартість на 31 грудня 2017 р.	809,971	6,104	816,075
Надходження позикових коштів	742,065	-	742,065
Погашення позикових коштів	(814,538)	(6,681)	(821,219)
Сплата відсотків	(43,223)	(1)	(43,224)
Нарахування відсотків	49,279	227	49,506
Вплив зміни валютного курсу	(19,911)	351	(19,560)
Залишкова вартість на 31 грудня 2018 р.	723,643	-	723,643

Станом на 31 грудня 2018 року компанія мала наступні зобов'язання за кредитами:

- Номінальна вартість заборгованості за кредитом, що наданий 28 серпня 2012 року складає 2 070 тисяч доларів США (31 грудня 2017 року: 5 423 тисяч доларів США), що на звітну дату становить 57 317 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 152 209 тисяч гривень). Кредит дійсний до 31 липня 2019 року.
- Номінальна вартість заборгованості за кредитом, що наданий 13 вересня 2017 року складає 5 250 тисяч доларів США (31 грудня 2017 року: 13 900 тисяч доларів США), що на звітну дату становить 145 363 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 390 134 тисяч гривень). Кредит дійсний до 3 жовтня 2020 року.
- Номінальна вартість заборгованості за кредитом, що наданий 26 січня 2018 року складає 9 465 тисяч доларів США (31 грудня 2017 року: 0 тисяч доларів США), що на звітну дату становить 262 069 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 0 тисяч гривень). Кредит дійсний до 5 грудня 2022 року.

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

11 Зобов'язання за кредитами (продовження)

- Номінальна вартість заборгованості за кредитом, що наданий 17 травня 2018 року складає 2 745 тисяч доларів США (31 грудня 2017 року: 0 тисяч доларів США), що на звітну дату становить 76 004 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 0 тисяч гривень). Кредит дійсний до 5 січня 2023 року.
- Номінальна вартість заборгованості за кредитом, що наданий 19 грудня 2018 року складає 2 300 тисяч доларів США (31 грудня 2017 року: 0 тисяч доларів США), що на звітну дату становить 63 683 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 0 тисяч гривень). Кредит дійсний до 30 грудня 2022 року.
- Номінальна вартість заборгованості за кредитом, що наданий АТ «УКРСИББАНК» 7 квітня 2017 року складає 118 366 тисяч гривень (31 грудня 2017 року: 40 409 тисяч гривень). Кредит дійсний до 7 квітня 2021 року. Станом на 31 грудня 2018 року кредит був забезпечений корпоративною гарантією від Caterpillar Financial Services Corporation.

Станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2017 року зобов'язання за кредитами не забезпечені заставою. Срок погашення позикових коштів Компанії та їх справедлива вартість представлені в Примітці 18 та 20 відповідно.

12 Інші зобов'язання

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю	19,053	2,482
Всього фінансової кредиторської заборгованості	19,053	2,482
Аванси отримані	12,439	21,158
Інші зобов'язання	2,164	3,205
Заборгованість з податків	458	1,665
Всього інші зобов'язання	34,114	28,510

Справедлива вартість фінансової кредиторської заборгованості на 31 грудня 2018 та 31 грудня 2017 приблизно дорівнює її балансовій вартості на вказані дати.

13 Адміністративні витрати

У тисячах українських гривень	2018 рік	2017 рік
Непрямі адміністративні витрати на повернення техніки	4,033	817
Витрати на заробітну плату	3,232	2,643
Аудиторські послуги	2,046	5
Витрати на страхування	1,360	172
Юридичні послуги	1,069	2,362
Витрати на послуги від материнської компанії	982	1,277
Банківські комісії	694	769
Витрати на оренду	403	412
Інші витрати	1,609	1,407
Всього адміністративних витрат	15,428	9,864

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

14 Інші операційні доходи/(витрати)

<i>У тисячах українських гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Дохід від продажу конфіскованої техніки	6,397	2,117
Дохід від штрафних санкцій	2,621	2,094
Витрати на страхування техніки	(8,024)	(6,348)
(Збиток)/дохід від реалізації іноземної валюти	(1,108)	1,764
Інші витрати	(395)	(713)
Всього інших операційних доходів/(витрат)	(509)	(1,086)

15 Прибуток / (збиток) від курсових різниць, чиста сума

<i>У тисячах українських гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Прибуток / (збиток) від курсових різниць за позиковими коштами, чиста сума (неопераційні витрати)	19,560	(24,264)
(Збиток) / прибуток від курсових різниць за грошовими коштами (операційні витрати)	(5,386)	382
(Збиток) / прибуток від курсових різниць за дебіторською заборгованістю за фінансовим лізингом (операційні витрати)	(13,791)	28,171
Всього прибутку / (збитку) від курсових різниць, чиста сума	383	4,289

16 Податки на прибуток

Звірка податкових витрат та фінансового результату, помноженого на ставку оподаткування

<i>У тисячах українських гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Поточний податок	1,675	4,272
Відстрочений податок	-	-
Витрати/(дохід) з податку на прибуток за рік	1,675	4,272

Доходи Компанії за 2018 та 2017 роки оподатковувались податком на прибуток за ставкою 18%.

Звірка очікуваних та фактичних податкових витрат наведена нижче.

<i>У тисячах українських гривень</i>	2018 рік	2017 рік
Прибуток/(збиток) до оподаткування	36,970	4,078
Теоретична сума оподаткування за встановленою законом ставкою податку 18 %	6,655	734
Податковий ефект статей, які не враховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподатковованої суми:		
- Зміна резерву під очікувані кредитні збитки дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом	(2,573)	1,091
- Використання раніше невизнанного відстроченого податкового активу пов'язаного з накопиченими процентними витратами, які не оподатковуються з огляду на обмеження за правилами тонкої капіталізації	(2,407)	-
- Не визнання відстроченого податкового активу пов'язаного з накопиченими процентними витратами, які не оподатковуються з огляду на обмеження за правилами тонкої капіталізації	-	2,447
Витрати/(дохід) з податку на прибуток за рік	1,675	4,272

17 Умовні та інші зобов'язання

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Компанії у зв'язку з її діяльністю та операціями в рамках цієї діяльності. Останні події в Україні свідчать про те, що контролюючі органи можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства, отже, існує можливість того, що операції та діяльність Компанії, які в минулому не оскаржувались, будуть оскаржені. У результаті можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Трансфертичне ціноутворення. У 2018 році правила трансфертного ціноутворення в Україні не змінювались порівняно із 2017 роком.

Відповідно до норм податкового законодавства, які були актуальні у 2018 році, операції вважаються контролюваними для цілей трансфертного ціноутворення, якщо обсяг усіх операцій з одним і тим же контрагентом перевищує 10 мільйонів гривень, за вирахуванням непрямих податків (у 2017 році – 10 мільйонів гривень) за умови, що загальна сума річного доходу платника податків перевищує 150 мільйонів гривень, за вирахуванням непрямих податків (у 2017 році – 150 мільйонів гривень).

Кінцевий термін подання звіту про контрольовані операції – 1 жовтня 2019 року. Податкові органи мають право вимагати від суб'єктів господарювання надавати документацію з трансфертного ціноутворення для обґрунтування проведення відповідних операцій за правилом «витягнутої руки» з 1 жовтня 2019 року.

Керівництво Компанії вважає, що станом на звітні дати його тлумачення та дотримання відповідного законодавства є обґрунтованим, та готове відстоювати позицію Компанії з податкових питань, в тім не виключено, що податкові органи можуть не погоджуватися з таким тлумаченням.

18 Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками у Компанії включає в себе управління фінансовими ризиками, а також операційними та юридичними ризиками. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є мінімізація пов'язаних із ними втрат, що досягається за рахунок постійного моніторингу, визначення лімітів ризику й нагляду за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Кредитний ризик. Компанія нарахується на кредитний ризик, який визначається як ризик повного або часткового невиконання контрагентом зобов'язань за договором, що призводить до фінансових збитків Компанії. Кредитний ризик виникає в результаті надання Компанією лізингових послуг, що включає в себе фінансування купівлі технічних засобів, а також фінансування інших послуг (наприклад, проведення реєстрації технічного засобу, оформлення страхового полісу та ін.).

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

18 Управління фінансовими ризиками

Максимальний рівень кредитного ризику Компанії відображається в балансовій вартості фінансових активів у звіті про фінансовий стан.

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (Примітка 9)	778,098	873,665
- Довгострокова	411,414	471,580
- Короткострокова	366,684	402,085
Грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 8)	39,703	25,375
- Залишки на банківських рахунках до запитання та строкові депозити з початковим строком розміщення до трьох місяців	39,703	25,375
Загальна максимальна сума кредитного ризику	817,801	899,040

Вплив можливого взаємозаліку активів та зобов'язань для зменшення потенційного рівня кредитного ризику є незначним. Компанія не застосовує заставне забезпечення для мінімізації кредитного ризику, при цьому Компанія володіє правом власності на предмет лізингу протягом строку дії договору та може передати його лізингодержувачу наприкінці строку дії договору за умови виконання лізингодержувачем всіх взятих за договором зобов'язань.

В рамках управління кредитним ризиком Компанія встановлює ліміти на суму ризику, що виникає у зв'язку з одним контрагентом (індивідуальний кредитний ризик) або групою контрагентів (портфельний кредитний ризик). Такі ризики контролюються на шомісячній основі, ліміти регулярно переглядаються і затверджуються, проте не рідше разу на рік. Управління індивідуальним кредитним ризиком включає в себе проведення детального аналізу кредитоспроможності контрагента, його фінансового стану та ретельне документування результатів такого аналізу. Рішення щодо надання фінансування приймається виключно у відповідності до чіткого розподілу повноважень між учасниками процесу. Матриця повноважень затверджується на рівні Caterpillar Financial Service Corporation.

Фінансування контрагента розглядається та погоджується Департаментом кредитних ризиків.

Компанія здійснює постійний моніторинг дебіторської заборгованості за договорами лізингу у розрізі строків затримки платежів. Практика раннього реагування на виникнення проблем з погашення місячного платежу передбачає проведення переговорів із контрагентом, встановлення причин, що привели до несвоєчасного виконання зобов'язань за договором лізингу. В залежності від озвучених причин, Компанія приймає рішення щодо можливості перегляду існуючих умов договору або щодо повернення за погодженням із контрагентом предмету лізингу.

Детальна інформація щодо обсягів простроченої заборгованості наведена в Примітці 9.

Оцінка очікуваних кредитних збитків (ОКЗ). Очикувані кредитні збитки – це оцінка приведеної вартості майбутніх недоотриманих грошових коштів, зважена з урахуванням імовірності (тобто середньозважена величина кредитних збитків із використанням відповідних ризиків настання дефолту в певний період часу в якості вагових коефіцієнтів). Оцінка очікуваних кредитних збитків є об'єктивною та визначається шляхом встановлення діапазону можливих наслідків. Очікувані кредитні збитки оцінюються на основі чотирьох компонентів, які використовує Компанія: ймовірність дефолту, сума заборгованості на момент дефолту, збиток у разі дефолту та ставка дисконтування.

18 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Сума заборгованості на момент дефолту – це оцінка ризику на майбутню дату дефолту з урахуванням очікуваних змін у сумі ризику після завершення звітного періоду, включаючи погашення основної суми боргу і сплату процентів, та очікуване використання коштів за кредитними зобов'язаннями.

Ймовірність дефолту (PD) – це оцінка ймовірності настання дефолту протягом певного періоду часу. Збиток у разі дефолту (LGD) – це оцінка збитку, що виникає у випадку дефолту. Вона заснована на різниці між договірними грошовими потоками до виплати і потоками, які кредитор очікує отримати, у тому числі від реалізації забезпечення. Зазвичай, цей показник виражається в процентах від заборгованості на момент дефолту (EAD). Очікувані збитки дисконтуються до приведеної вартості на кінець звітного періоду. Ставка дисконтування – це ефективна процентна ставка (ЕПС) за фінансовим інструментом або її приблизна величина.

Загалом очікувані кредитні збитки дорівнюють добутку цих чотирьох параметрів кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки визначаються шляхом прогнозування параметрів кредитного ризику (заборгованість на момент дефолту, ймовірність дефолту та збиток у разі дефолту) для кожного майбутнього року протягом строку дії кожного окремого фінансового активу чи сукупного сегмента. Ці три компоненти перемножуються та коригуються на ймовірність продовження дії інструмента (тобто чи була погашена заборгованість, або відбувся дефолт у попередньому місяці). Завдяки цьому розраховуються очікувані кредитні збитки для кожного майбутнього періоду, які потім дисконтуються до звітної дати та підсумовуються.

Очікувані кредитні збитки моделюються за весь строк дії інструмента. Весь строк дії інструмента дорівнює залишковому строку дії договору до терміну погашення боргових інструментів з коригуванням на непередбачуване дострокове погашення, якщо таке має місце.

В моделі управління «Очікувані кредитні збитки за весь строк» оцінюються збитки, які виникають у результаті настання всіх можливих подій дефолту протягом залишкового строку дії фінансового інструмента.

Оцінка керівництвом очікуваних кредитних збитків для підготовки цієї фінансової звітності основана на оцінках на визначений момент часу, а не на оцінках за весь цикл, що, як правило, використовуються для регуляторних цілей. В оцінках використовується прогнозна інформація. Отже, ОКЗ відображають зважену з урахуванням ймовірності динаміку основних макроекономічних змінних, які впливають на кредитний ризик.

Моделювання ОКЗ є однаковим для придбаних та створених кредитно-знецінених фінансових активів (POCI), за винятком того, що (а) валова балансова вартість і ставка дисконтування визначаються на основі грошових потоків, які могли бути отримані при первісному визнанні активу, а не на основі передбачених договором грошових потоків, та (б) ОКЗ – це завжді ОКЗ за весь строк. Придбані чи створені кредитно-знецінені фінансові активи – це фінансові активи, що були знецінені на момент первісного визнання, наприклад, знецінені кредити, придбані в результаті об'єднання бізнесу в минулому.

Для оцінювання ймовірності дефолту Компанія визначає дефолт як ситуацію, за якої ризик відповідає одному чи декільком із нижчезазначених критеріїв:

- прострочення позичальником договірних платежів перевищує 90 днів;
- міжнародні рейтингові агентства включають позичальника до класу рейтингів дефолту;
- позичальник відповідає нижчезазначеним критеріям імовірної неплатоспроможності:
  - позичальник є неплатоспроможним;
  - позичальник порушив фінансову(-и) умову(-и);
  - зростає ймовірність того, що позичальник почне процедуру банкрутства.

Для цілей розкриття інформації Компанія привела визначення дефолту в повну відповідність визначеню кредитно-знецінених активів. Вищезазначене визначення дефолту застосовується до всіх категорій фінансових активів Компанії.

18 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Рівень очікуваних кредитних збитків, що визнаються у цій фінансовій звітності, залежить від факту значного підвищення кредитного ризику позичальника після первісного визнання. Цей підхід заснований на триетапній моделі оцінки очікуваних кредитних збитків. Етап 1 – для фінансового інструмента, який не є кредитно-знеціненим при первісному визнанні і за яким не відбулося значного підвищення кредитного ризику після первісного визнання, оціночний резерв під кредитні збитки створюється на основі 12-місячних очікуваних кредитних збитків. Етап 2 – якщо після первісного визнання виявлено значне підвищення кредитного ризику, фінансовий інструмент переводиться в Етап 2, проте поки що не вважається кредитно-знеціненим. Оціночний резерв під кредитні збитки створюється на основі очікуваних кредитних збитків за весь строк. Етап 3 – якщо фінансовий інструмент є кредитно-знеціненим, він переводиться в Етап 3. Оціночний резерв під кредитні збитки створюється на основі очікуваних кредитних збитків за весь строк. У результаті переведення активу в Етап 3 організація припиняє визнавати процентний дохід на основі валової балансової вартості та під час розрахунку процентного доходу застосовує до балансової вартості ефективну процентну ставку активу за вирахуванням очікуваних кредитних збитків.

За наявності доказів того, що критерій значного підвищення кредитного ризику більше не виконується, інструмент переводиться назад в Етап 1. Якщо ризик було переведено в Етап 2 на основі якісної характеристики, Компанія здійснює моніторинг цієї характеристики, щоб переконатися в її збереженні чи зміні.

Очікувані кредитні збитки за придбаними чи створеними кредитно-знеціненими фінансовими активами завжди оцінюються за весь строк. Отже, Компанія визнає тільки кумулятивні зміни в очікуваних кредитних збитках за весь строк.

Концентрація кредитних ризиків. Компанія контролює та розкриває інформацію про концентрацію кредитного ризику на підставі звітів, в яких містяться дані про контрагентів із загальною сумою заборгованості понад 1% від загальних активів Компанії.

Станом на 31 грудня 2018 року заборгованість 2 контрагентів за договорами фінансового лізингу, яка перевищувала по кожному окремому контрагенту 5% від загальних активів компанії, на 31 грудня 2018 року склала 406,620 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року заборгованість 4 контрагентів склала 569,923 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 грошові кошти та їх еквіваленти, які належать Компанії, розміщені в 3 банках (на 31 грудня 2017 року - в 3), що є результатом диверсифікації Компанією концентрації кредитного ризику.

Ринковий ризик. Ринковий ризик виникає внаслідок відкритих позицій іноземних валют та процентних активів та зобов'язань.

Висвітлена нижче чутливість до ринкових ризиків базується на зміні одного фактору при незмінності решти факторів. На практиці таке трапляється вкрай рідко, окрім того, зміни деяких факторів можуть бути взаємопов'язані – наприклад, зміни процентних ставок та зміни курсів обміну іноземних валют.

Валютний ризик. Керівництво здійснює постійний моніторинг валютного ризику. Для зниження валютного ризику договори фінансового лізингу між Компанією та клієнтами мають прив'язку до еквіваленту валюти, що дає можливість контролювати можливі збитки від зміни обмінного курсу.

ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року

18 Управління фінансовими ризиками (продовження)

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Компанії станом на кінець звітного періоду:

	31 грудня 2018 р.			31 грудня 2017 р.		
У тисячах українських гривень	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Чиста балансова позиція	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Чиста балансова позиція
Українські гривні	162,021	(137,420)	24,601	63,688	(42,890)	20,798
Долари США	633,576	(605,276)	28,300	835,351	(769,563)	65,788
Євро	22,204	-	22,204	1	(6,104)	(6,103)
Всього	817,801	(742,696)	75,105	899,040	(818,557)	80,483

Наведений вище аналіз включає лише монетарні активи та зобов'язання.

Нижче в таблиці показано зміну прибутку та збитку та капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют на кінець звітного періоду по відношенню до функціональної валюти Компанії при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У тисячах українських гривень	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Зміщення долара США на 20%	5,660	13,158
Послаблення долара США на 20%	(5,660)	(13,158)
Зміщення євро на 20%	4,441	(1,221)
Послаблення євро на 20%	(4,441)	1,221

Ризик був розрахований лише для грошових залишків у валютах, інших ніж функціональна валюта Компанії. Рівень валютного ризику Компанії станом на кінець звітного періоду не відображає типовий рівень ризику протягом року.

Нижче в таблиці показано зміну прибутку та збитку і капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют стосовно середньорічної суми, що наражалася на валютний ризик, при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У тисячах українських гривень	Середня сума, що наражалася на валютний ризик протягом 2018 року	Середня сума, що наражалася на валютний ризик протягом 2017 року
Зміщення долара США на 20%	9,409	4,283
Послаблення долара США на 20%	(9,409)	(4,283)
Зміщення євро на 20%	1,610	(834)
Послаблення євро на 20%	(1,610)	834

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

18 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Ризик процентної ставки. Ризик процентної ставки пов'язаний із впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на фінансовий стан Компанії та її грошові потоки. У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Компанії. До таблиці включено процентні фінансові активи та зобов'язання Компанії за балансовими сумами, об'єднані в категорії відповідно до строків перегляду процентної ставки, відповідно до контракту або строків погашення, залежно від того, що буде раніше:

У тисячах українських гривень	До погашення протягом 1 року	До погашення протягом 1-5 років	Всього
31 грудня 2018 р.			
Всього фінансових активів	406,387	411,414	817,801
Всього фінансових зобов'язань	(357,724)	(384,972)	(742,696)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2018 р.			
	48,663	26,442	75,105
31 грудня 2017 р.			
Всього фінансових активів	427,460	471,580	899,040
Всього фінансових зобов'язань	(599,048)	(219,509)	(818,557)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2017 р.			
	(171,588)	252,071	80,483

Компанія здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових активах. Моніторинг середньозважених процентних ставок за фінансовими активами, за якими нараховуються проценти, свідчить, що середньозважені ставки в розрізі валют, в яких деномінована дебіторська заборгованість, були наступними:

Валюта	Станом на 31 грудня 2018	Станом на 31 грудня 2017
Українські гривні	25.6%	20.6%
Долари США	8.8%	8.9%
Євро	7.2%	-

Моніторинг середньозважених процентних ставок за фінансовими зобов'язаннями, за якими нараховуються проценти, свідчить, що середньозважені ставки в розрізі валют, в яких деноміновані кредитні зобов'язання, були наступними:

Валюта	Станом на 31 грудня 2018	Станом на 31 грудня 2017
Українські гривні	15.0%	15.0%
Долари США	4.7%	4.6%
Євро	-	0.4%

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

18 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – ризик, пов'язаний із неспроможністю Компанії своєчасно або повністю виконати власні фінансові зобов'язання. Для Компанії даний ризик пов'язаний в першу чергу із настанням умов, за яких довгострокове фінансування буде недоступним або може бути отриманим виключно за підвищеними процентними ставками.

Керівництво Компанії здійснює моніторинг прогнозів грошових потоків на щомісячній основі. Компанія прагне підтримувати стабільну базу фінансування, яка складається переважно із позикових коштів, кредиторської заборгованості за основною діяльністю та іншої кредиторської заборгованості. Компанія інвестує кошти у диверсифіковані портфелі ліквідних активів для того, щоб мати можливість оперативно та безперепинно виконати непередбачувані вимоги щодо ліквідності. Портфель ліквідності Компанії складається з довгострокових кредитних ліній, наданих материнською компанією у іноземних валютах (долар США, євро).

У поданій нижче таблиці показані зобов'язання Компанії станом на 31 грудня 2018 року за визначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами, в тому числі загальна сума зобов'язань за фінансовим лізингом (до вирахування майбутніх фінансових виплат), загальна сума зобов'язань з надання кредитів та фінансових гарантій. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображені у звіті про фінансовий стан, оскільки суми у звіті про фінансовий стан основані на дисконтованих грошових потоках.

У тисячах українських гривень	До погашення протягом 1 року	До погашення протягом 1-5 років	Всього
Зобов'язання			
Зобов'язання за кредитами	373,460	413,534	786,994
Фінансова кредиторська заборгованість	19,053		19,053
Всього майбутніх платежів, включаючи майбутні виплати основної суми та процентів			
	392,513	413,534	806,047

Нижче в таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Компанії на 31 грудня 2017 року:

У тисячах українських гривень	До погашення протягом 1 року	До погашення протягом 1-5 років	Всього
Зобов'язання			
Зобов'язання за кредитами	573,448	246,273	819,721
Фінансова кредиторська заборгованість	2,482	-	2,482
Всього майбутніх платежів, включаючи майбутні виплати основної суми та процентів			
	575,930	246,273	822,203

19 Управління капіталом

Метою Компанії при управлінні капіталом є забезпечення подальшої роботи Компанії в якості безперервно функціонуючого підприємства, щоб приносити прибуток акціонерам та вигоди іншим зацікавленим сторонам, та підтримання оптимальної структури капіталу для зменшення його вартості. Для підтримки чи коригування структури капіталу Компанія може коригувати суму дивідендів до виплати учасникам, повернати капітал учасникам, отримувати внески від учасників чи продавати активи для зменшення суми боргу. Сума капіталу, управління яким Компанія здійснювала станом на 31 грудня 2018 року включала капітал та довгострокове фінансування та становила – 449,386 тисяч гривень (на 31 грудня 2017 року 305, 817 тисяч гривень).

Відповідно до вимог Цивільного кодексу Компанія повинна контролювати обсяг чистих активів та запобігати ситуації, коли протягом двох наступних років чисті активи будуть нижче, ніж сума статутного капіталу. У такому випадку наслідком є те, що Компанія повинна зменшити статутний капітал до рівня чистих активів. Станом на 31 грудня 2017 і 31 грудня 2016 року Компанія дотримувалася цієї норми.

ТОВ "Камерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року

20 Справедлива вартість фінансових інструментів

Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) перший рівень – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) другий рівень – це техніки оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосереднім чином (тобто ціни), або опосередковано (тобто визначені на основі цін), та (iii) третій рівень – це оцінки, які не базуються винятково на наявних на ринку даних (тобто оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні ринкові спостереження). При класифікації фінансових інструментів із використанням ієрархії справедливої вартості керівництво застосовує професійні судження. Якщо при оцінці справедливої вартості використовуються дані з відкритих ринків, що вимагають значних коригувань, ця оцінка відповідає оцінці за рівнем 3. Значущість даних, використаних при оцінці, визначається у порівнянні з усією оціненою сумою справедливої вартості

Активи та зобов'язання, які не відображаються за справедливою вартістю але справедлива вартість яких розкривається у звітності

Станом на 31 грудня 2018 року справедлива вартість за рівнями ієрархії та відповідна балансова вартість активів та зобов'язань, що не відображаються за справедливою вартістю, є такою:

31 грудня 2018 р.

<i>У тисячах українських гривень</i>	<i>Рівень 3</i>	<i>Балансова вартість</i>
АКТИВИ		
- Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	688,776	778,098
ВСЬОГО АКТИВІВ	688,776	778,098
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
<i>Позикові кошти</i>		
- Банківські кредити	118,953	118,366
- Інші кредити	573,965	605,277
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	692,918	723,643

Станом на 31 грудня 2017 року справедлива вартість за рівнями ієрархії та відповідна балансова вартість активів, що не відображаються за справедливою вартістю, була такою:

31 грудня 2017 р.

<i>У тисячах українських гривень</i>	<i>Рівень 3</i>	<i>Балансова вартість</i>
АКТИВИ		
- Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	775,529	873,665
ВСЬОГО АКТИВІВ	775,529	873,665

20 Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість рівня 3 за ієрархією справедливої вартості була оцінена з використанням методу дисконтованих грошових потоків. Справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою, які не мають ринкових котирувань, була розрахована на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

Фінансові активи, обліковані за амортизованою вартістю. Розрахункова справедлива вартість інструментів, які розміщуються за фіксованою процентною ставкою, базується на

**ТОВ "Катерпіллар Файненшл Україна"
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2018 року**

розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоках, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився. Ставки дисконтування, що використовуються, залежать від кредитного ризику контрагента.

21 Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки

Для цілей оцінки МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» встановлює такі категорії фінансових активів: (а) фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток; (б) боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід; (в) інструменти капіталу, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід; та (г) фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю. Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток, поділяються на дві підкатегорії: (i) активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток в обов'язковому порядку; та (ii) активи, віднесені до цієї категорії під час або після первісного визнання. Крім того, дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом є окремою категорією. Усі фінансові активи та зобов'язання компанії оцінюються за амортизованою вартістю.

Для цілей оцінки станом на 31 грудня 2017 року МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» встановлює такі категорії фінансових активів: (а) кредити та дебіторська заборгованість; (б) фінансові активи для подальшого продажу; (в) фінансові активи, утримувані до погашення; та (г) фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток, поділяються на дві підкатегорії: (i) активи, включені до цієї категорії при початковому визнанні, та (ii) активи, віднесені до категорії призначених для торгівлі. Крім того, дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом становила окрему категорію. Усі фінансові активи та зобов'язання компанії оцінювались за амортизованою вартістю.

22 Події після дати балансу

Після звітної дати не відбулося жодних подій, окрім тих, інформація про які вже розкрита у цій фінансовій звітності.